

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят • 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісламі» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Становище Чехів.

(X) Найновіша доба парламентарного положеня назнаменована становищем чеського клубу заявою голови д-ра Пацака, як ми вже недавно зазначили. Староческа Politik пише в сій справі от що: «Що теперішні керманічі чеської політики бажають розсліджувати австро-угорську угоду лише із становища політичного і національного, на се они вже давно приготували суспільність, видавши оклик: «рішучий бій відбуде ся не при бюджеті, але при австро-угорській угоді» (слова д-ра Герольда. Ред. Русл.). Однак молодоческий клуб ухвалив ще перед австро-угорською угодою спиняти парламентарну полагоду всіх иньших важнійших правительственных предлог і зараз при законі про білетовий податок почати обструкцію: Правду сказавши, ся постанова виїшла троха несподівано, тим більше, що настрої молодоческого клубу що-до значіння і трактованя білетового податку доси не був зовсім воєнний, а то іменно задля сего, що з ухваленем сего податку звязане давно вже відкладане управильнене плат дюрністів, пенсий вдів по урядниках, а також і знесенє мит, чою особливо аграрники рішучо домагали ся. Правительство зовсім не таїть ся з тим, що вся робота наслідком заповідженої обструкції проти більшого податку в найближшій будучині буде знівечена, що на случай виконаня молодоческої ухвали можуть наступити політичні комплікації, яких наслідки не видержують порівнаня з їх причинами. Можна би тут легко се пожертвувати, що при иньшій нагоді дало би ся о много легше досягнути. Сі аргументи подали молодоческі проводирі, які педавно зібрали ся були на довірочну нараду, до відомости також міністрови Резекови, запрошеному на сю нараду. Ми думаємо, що правительство радо в найкориснійший спосіб успокоїть Молодочехів що-до їх сумнівів, «що їм не ясно, в якій мірі мають бути управильнені плати дюрністів і вдів по урядниках», і правительство дасть певно поруку, що дохід з білетового податку дійсно в таких розмірах буде обернений на згадані цілі. Задля всіх тих причин думаємо, що між Молодочехами а правительством що-до білетового податку дійде до порозуміння».

Hlas Naroda (також староческий дневник) замічає, що заява д-ра Пацака не може бути несподіванкою для міністра-президента, що чеський клуб бажає виїти з резерви: Ся заява чеського клубу мусіла скорше або пізнійше наступити. З бесіди д-ра Кербера можна було дізнати ся, що він сподіває ся з угорским міністром-президентом дійти до порозуміння. Але тоді буде треба більшости в посольській палаті для ухваленя угоди, а до сего ще далеко. Передовсім треба для сеї справи промостити дорогу, щоби над угодою в раді державній дійшло до розправи. Наколи др. Кербер хоче підготовити дорогу для угоди, мусить найти дорогу до Чехів. Як

знайде сю дорогу, може перевести можливу угоду, як перевів бюджет.

В розмові з д-ром Пацаком по делегаційнім обіді, положив цісар натиск на потребу порозуміння між Чехами і Німцями і се найголовнійша тепер задача д-ра Кербера, поки внесе австро-угорську угоду до ради державної.

Промова пос. Гладішовского в державній раді.

Прямо розіука бере ся, що на убогого горожанина, якого ціле майно не вистарчає на покритє біжучих податків, ще накладають ексекційну належність, в якій держава не унімає ся брати зиск 1,955.000 К.

Таким є положенє мужика в нормальних відносинах. Як сумно оно представляє ся, коли єго досягне досвіт судьби або нещасливий случай, будь то, що настане неурожай і жниво не видасть пересічного доходу, що град вибе засіви, що в родині випадє недуга або смерть, — тоді мужик стає безрадний і не може собі інакше помочи у тяжкій протоді, як тим, що з дусу затигає довг, аби обігнати свої потреби. А до кого має звернути ся? Певно, що не до гіпотечного банку, австро-угорского, лєндербанку, бо сі інституції неприступні для убогого мужика. Він потребує скорого кредиту, а єго може найти лише у найближшого лихваря або в якім задатковім товаристві. Справді він находить тут підмогу: кредит на 15% до 20% коли не більше процентів.

Дивне се, що у нас терплять лихву ріжних законно охоронених задаткових кас і стоваришень. Правда, що тяжко переловити того лихварске поведєне, бо обчисленє процентів переводить ся з деякою фінезією. Так приміром при позичці 200 К відтягає ся найперше вписове на члена товариства 20 К, відтак піврічний 10%, отже 10 К, адміністраційні кошти 4 К — отже разом 34 К від позиченого капіталу, так що позичаючий замість 200 К одержує зредуковану позичку на 166 К. До сего звичайно дочислює ся проценти проволоки, бо мужик не в силі прецінь додержати кварталні а навіть піврічні рати тому, що він лише раз в рік, в осєни, де може продати свої продукти, здобудє трохи гроший і довг може сплачувати лише раз до року. Окрім того треба узгляднити еще иньші видатки, які позичаючий мусить платити посередникам позички або прольонгати. Думаю, що не помиляюсь, коли скажу, що мужика одержана позичка мусить коштувати 15 до 20 процент.

Таку високу процентову стопу не можуть видержати селянські господарства в Галичині. Прийшло до руйни мужицького стану, а лихварі збогачують ся коштом мужиків та роблять добрі інтереси ріжні задаткові каси і стоваришеня по малих місточках Галичини.

(Конець буде).

Д О П И С Ь

Коломия, в маю 1902.

(Еміграція. Пани а хлопцї. Русскіє яко правдолюбїї. Трійця галапасів — подвижниками унїї. О. др. Холмиши а „Руслан“. Апетит галапасів

на крісла в „городській думі“. «Литературно-драматично-искусствєннїя подвиги наших „русских“».)

Рух еміграційний, що змагаєть ся у всій галицькій Русі, не минув і нашої Коломиїщини. Про се дізнав ся я лиш случайно. Осє бачу в магазині уборів цілу мужицьку сімю, як «пробує» панське убранє. Мужики, видно вже по них, не убогі. В «гарнітурах» перебирають. Молодий парубок вибрав собі «ластівку», а батько чорне маринаркове убранє і т. д. Сейчас зміркував я, що се емігранти. Та на моє питанє, чому они перебирають ся і куда їдуть, получив я лиш повний іронїї одвіт: «Це нам мужикам навкучило си ходити по просту той перебираєм си у панцьке платє!». Більше пояснєнь від них не міг я добути. А та їдка відповідь, то класичний образ «довіря» сірака до сурдута. Хто тут винен, не буду я рішати... Але оно таки правда, що нераз інтелїгент питає аж тоді мужика, що єго болить, чому він їде, коли він вже все продав і вже кидає свій край і в нїм ніяк вже остати не може...

Аж згодом довідав ся я від посторонних людей, що ті мужики з Товмачика, що се перші богачі, що вже все попродали та їдуть до Аргентини. Туди намовив їх якийсь агент. Мені здаєть ся, що тут буде рука п. Білостоцького, перед яким остерїгав австрійский консуль із Аргентини. На ту думку наводить мене й те, що той агент мав розповідати, що він сам був в Аргентині, тож повинні єму вірити про тамошні гаразди.

І знов їдуть і кидають землю свою рідну наші мужики і їдуть — на пропаще. Щож роблять ті інтелїгенти наші по селах, що не можуть про сей рух бодай післати звістку до часописів? Чи не можуть ніяк вплинути на селян і паралїжувати роботу агентів? Додати-б ще, що парохом в Товмачику є атец савєтнік Кисїлевский.

Наші русскіє тепер розгуляли ся. Про те, що кацапи забрали тутешню братську бурсу в свої ручки, вже згадувано в «Руслані». Я ще лиш зроблю малу замітку про правдолюбівість нашого маститого меценаса д-ра Дудикевича, який писав недавно тому широкі спростованя, що він до організації братства не мішає ся. А тут і вискочив гаспадін реформатор на самого председателя. Чи ж був тут deus ex machina? Мабуть сам правдолюбивий меценас не схоче, щоб хто в те вірив. Осє і усунули галапаси з братства таких заслужених людей як старенький ем. дир. Кульчицкий, о. Н. Лепкий та А. Блоньский, що літами призбирували та збільшували братске майно. Вибудували й нову бурсу. Тепер те все загарбали галапаси. До готового они добри газди.

Тай гарне-ж те братство арх. Михаїла в Коломиї! Лєдві чи є де в цілій Галиції така чудасія. Може унїя і церков богато сподівати ся по таких подвижниках! Председателем сего братства є тепер ноторично званий арциунїят др. Дудикевич. Ми сьміємо сумніватись, чи унїя богато на таким подвижнику виграє. А з другої сторони дуже-б нам цікаво знати, як др. Дудикевич годить свої панрусскії убїждєнїя з проводом в унїятскім братстві. Чи ті убїждєнїя такі кавчукові, чи може др. Д-ч є тої гадки, що сєл uswięca srodki? Цікаво би знати, що скажуть иньші галицькіє, букавінскіє, ну і русскіє «русскіє» на такі штуки свого штабовця.

(Конець буде).

Спільні делегації.

На початку засідання президент Бернрайтер повідомлює, що дел. Клевайн вніс пропозицію за підвищенням платні військовим. Відтак займає слово дел. гр. Шенборн і полемізує з Добернігом що-до складу делегацій та зі Штайном що-до становиска Папи римського в католицькій Церкві. З огляду на світову політику висказує признанє гр. Голуховському.

Дел. Штайн в полеміці з Шенборном повторює своє твердження, що Папа римський відграв та кож політичну роль і тому є начальником партії.

Міністер гр. Голуховський відповідає на виводи бесідників про тридержавний союз, стверджуючи, що взагалі сего року лагідніше виступано против него, чим за попередних літ. Сей союз не має жадних інших цілей, як лиш мирову і дефензивну. Що-до торговельних трактатів то не треба їх тісно лучити з політичними констеляціями і союзами. Не можна посьвятити потреб держави зглядом матеріальної натурі. Однак міністер думає, що лекше прецінь досягнути корисні трактати з заприятеленими державами, чим з иньшими. В справі бруксельської конференції австрійська дипломатія завчасу старала ся зробити все, щоби досягнути можливо найкориснішу ситуацію, але чи Англія була би уступила, колиб Німеччина була підперла Австрію, сего не можна сказати рішучо — думки поділені в тім згляді. Коли делегати уважають невідповідним приступленє Австрії до бруксельської конференції, то можуть дати сему вираз і відкинути або прийняти конвенцію в обох палатах державної ради. Що-до руху los von Rom завважає міністер, що хотий знає про істнованє товариств для підпираня протестантизму в Австрії, то однак правительства німецькі (пр. пруске, баварске, саске) заховують ся в тім згляді соггест.

Після подрібної дискусії прийнято етат міністерства заграничних справ і приступлено до дискусії

над окупаційним етатом,

який реферує дел. Вукович. По промові дел. Сильвестра спільний міністер скарбу Калаяй подав образ розвою відносин в Босні. Коли мали приступити до голосованя, не стало комплету. Слідуюче засіданє дня 5. червня о год. 4. пополудни.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В пятницу: гр.-кат. Андроника; рим.-кат. Фелікса. — В суботу: гр.-кат. Теодота, Юлії; рим.-кат. Петронені.

— **Промову дел. Барвіньського** подамо завтра у повному змісті.

— **За нову розмову дел. Барвіньського** з цісарем цікавить ся дуже «Діло» і чекає, що принесе в сій справі «Руслан». На жаль не можемо вдоволиити тій надмірній цікавості органу п. Романчука, лише повторити хіба те саме, що розмову сю зачав цісар від замітки, що делегаційні обради протягають ся, на що п. Барвіньський відповів, що діє ся се тому, бо парламентні засіданя переривають хід делегаційних засідань. Потім зачав цісар говорити про соймові галицькі справи і вивідував ся про рускі відносини, між иньшим про долю внесена на основанє рускої гімназії в Станиславові і про становище руских студентів на львівськім університеті. Можемо хіба замітити, що се телеграфічне донесенє зовсім не подає причини до вечемних заміток «Діла», і виявити глибоке пересвідченє, що п. Барвіньський вірно і ясно представив доторкнені монархом справи.

— **3 Тов-а ім. Котляревського у Львові.** Пригадуємо, що 1 відчит проф. д-ра Студинського «Огляд драматичної літератури XVII віка» відбуде ся в суботу дня 31. мая о год. чверть на сему (6¼) вечером в «Народнім Домі», III поверх, II зала. Вступ безплатний.

— **Дівич-вечер.** В суботу 31. с. м. точно о 5. годиві пополудни в салі «Народного Дому» відбуде ся концерт в честь пам'яті Тараса Шевченка, устроєний ученицями Рускої школи виділової ім. Т. Шевченка у Львові, з слідуючою програмою: 1. Вступне слово. 2. Матюк-Кишакевич: До рускої пісні, хор. 3. Т. Шевченко: І виріс я на чужині, деклямація. 4. Брамс: Угорські танці — фортепян на 4 руки. 5. Шевченко: Розрита могила, деклямація. 6. Реве та стоги в

Дніпр широкий, Журба, хор. 7. Витвицький: Друга шумка українська, фортепян. 8. Т. Шевченко: На сиомин Козачковському, деклямація. 9. Ніщанський: Закувала та сива зауля, хор.

— **Прогулька до Лисинич.** Гімнаст. товариство «Сокіл» у Львові уряджує дня 5. червня с. р. (на Вознесеніє Христове) прогульку до Лисинич (бровар Грунда). Комітет докладає всяких старань, щоби прогулька випала як найсвітліїше і вдоволила всіх учасників. В програму входять: танці, продукції хору, продукції оркестри 15. п. п., кругольня, штучні огні і ин. Початок о 3¼ год. з полудня. Вступ від особи 60 сот. В случаю непогоди відбудуть ся «вечерниці з танцями» в комнатах «Рускої Бесіди». Початок о 9. год. — *Комітет.*

— **Оборонці краєвого виділу.** В раїшних польських часописях наведено подану нами звістку про здержанє краєвим виділом 6.000 К субвенції «Просьвітці», почім слідує у сих часописях рівнозвучна замітка, доручена їм мабуть кр. виділом. Ся замітка звучить:

«Видана сим товариством в 1901. р. брошура п. а. «Русь-Україна і Московщина» має в розділах про козацькі війни, гуманьску різню та иньших, цілий ряд уступів з ворожою тенденцією проти польської народности і шкідливих для краю. Крім того в сій часті брошури, в якій містять ся політична програма на будуччину, є уступи в високій степені антисупільні та побуджуючі до заколоту згоди народностей. З тих отже причин наступила оправдана(?) відмова виплати «Просьвітці» краєвої субвенції».

— **Доповнячі вибори до львівської міської ради** відбули ся вчера при слєбій участи виборців. Всего голосувало 3.962 виборців, з чого 2 голоси уневажнено, отже абсолютна більшість виносить 1981. Всіх друкованих і літографованих лист кружило 13. На деякі з них голосувало всего по одному або два виборці. На всіх листах виборці черкали кандидатів, тому всякі комбінації вибраних остануть непевні аж до покінченя скрутині. Найбільше голосувало на листу міську — 2057; иньших лист вкинено до урни: людового сторонництва 860, урядників 257, католицького сторон. 251, людового («Monitor-a») 214, руского комітету 130, сконцентрованих демократів 87, ріжних иньших 106.

— **Студенти львівської політехніки** скликали на позавчера довірочні наради на Стрільниці, однак заряд відказав їм салі і наради не відбули ся. Ректор дозволив студентам відбути віче в мурах політехніки, але під услівєм, що вічу не

4)

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ПАРАЦЯ.

комедия в 3 актах зі сьпівами.

Сцена IX.

ІВАН, ГАНЯК, ЯВДОХА.

ГАНЯК.

Хата не зла, не зла — зовсім хороша. Тільки трохи буде потісно.

ЯВДОХА.

Ой, паноньку! Абож то зима тепер? У літі то і в оборозі смачно переспати ся.

ГАНЯК.

А так, правду кажете. Я з хлопцями, то міг би і в оборозі. А жінка з сестрою спали би в сьвітлиці разом зі служницею.

ЯВДОХА.

Служниці постелять ся красно в сінях — тай буде добре.

ГАНЯК.

Якось оно вже буде. Я їх зараз веду сюди.

ЯВДОХА.

Може є які річи нести, то парубок поміг би (показує на Івана).

ГАНЯК.

Се ваш наймит, ваш наймит?

ЯВДОХА.

Та ніби то служить у нас, але він сам багатир собі.

ГАНЯК.

А се цікаве, се дуже цікаве... (до Івана) Чому служите, коли ви багаті?

ІВАН

(здоймає капелюх).

Та от, прошу пана, вернув з війська, тай не маю ще з ким газдувати — нема газдині.

ГАНЯК.

А як ви називаєте ся, як пишете ся?

ІВАН.

Синишин, прошу пана.

ГАНЯК.

Синишин, чи не Іван?

ІВАН.

Таже Іван, а звідки пан знають?

ГАНЯК.

Ну, ну, я чув про вас... (утішений). А то принесу новину! Ну, будуть тішити ся...

ІВАН.

Що кажете, паноньку, хто буде тішити ся?

ГАНЯК.

Досить! (з профессорським рухом). Сідайте! тее... а так, заложіть капелюх! Ага, вже нема!! (оглядає ся).

ЯВДОХА

Чого вам хибує?

ГАНЯК.

Де мій парасоль? Я его мав коло себе.

ЯВДОХА.

Ні, я не виділа у пана парасолі.

ГАНЯК.

Але прецінь я прийшов з парасодем, так, з парасодем! Певне лишив в хаті.

ЯВДОХА.

В хаті? та бути може! (кличе). Ану, старий, пошукай там за парасолею! (до Івана). Іване, скоч до середини. (Іван вбігає, а зараз виходить Клим).

КЛИМ.

Тобі мене треба?

ЯВДОХА.

Не тебе, а парасолі. Десь пан лишив в хаті — ти не видів?

КЛИМ.

Ні, не видів. Адже дощу нема.

ГАНЯК.

Се не від дощу, а від сонця парасоль.

ІВАН

(надбігає).

Ні, нема нігде, я перешукав усюди.

ЯВДОХА.

Адже пан ловили мотиля капелюхом, то тогди не мали парасолі.

ГАНЯК.

А так є, так є! А видите, я памятаю на парасоль, хотий его не маю. То завсїгди так з жінками: самі забудуть, а потому до мене мають претенсії. — Ну, прощайте до часу. По кюфри треба буде пізніше відводу. А тепер заберемо ся самі (відходить).

Сцена X.

ЯВДОХА, ІВАН, КЛИМ.

ЯВДОХА.

Що він таке говорив?

КЛИМ.

Абож я знаю?

ІВАН.

Я також не знаю.

ЯВДОХА.

Я виділа, як він поміж траву чогось скавав — зараз сказала до Настуні: се якесь не-самовите!

буде проводити один з релігійних та що на жаданя ректора віче можна буде замкнути кожної хвили. Студенти не прийняли сих условин і скличуть довірочну нараду.

— **Стипендії.** Намісництво надало опорожнені стипендії з наукового фонду, призначеного для рускої молодіжи, в квоті 210 К Володимирови Ленкому, слухачови II р. філософії на університеті в Кракові і Романови Вітошинському, слухачови I р. права на університеті у Львові.

— **Наданє презенти.** Оporожнену гр.-кат. парохію regiae collationis в Сажавці надало намісництво о. Йосифови Бурачинському, дотеперішному парохови в Княждворі.

— **Страйн будівляних робітників у Львові** триває далше. Вчора около 600 страйкуючих зробили прогульку до білгородського ліса за городецькою рогачкою і побули там зо дві години. Коли повертали до міста, на площі Солярні промовив до них п. Айхельберг, почім всі розійшли ся спокійно домів.

— **Хмаролом над Черемошом.** З Довгополя пишуть нам: Дня 26. с. м. надійшла около 3. год. пополудни страшна плова з північно-східної сторони і знищила засіви на просторони 28 км. здовж а 2—4 км. вшир. Такої плови не тямлять ту і найстарші люде: Засіви поносило місцями з верхів цілковито. При тім падав рівночасно кількома наворотами град (по гуцульски хміль) величини лісового оріха, а місцями волоского. Град стоїть ще тепер (27. мая) в затінках на 10—20 см. завгрубошки. Найстарші люде не затирили такої плови, тай щоби так довго, бо від 3—9. год. вечером, ляла. Стан води на білім Черемоши підніє ся нагло з 2:30 м. на 3 м. З причини граду температура обнизилась нагло з 16.5 на 9 степенів. Плова та засягла від Ростік по Ферескулю. Люде ломлять руки, що не тільки їх надія «на хлібець» пропала, але що й податки їх не минуть.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

З днем 11. мая с. р. отворено поміж станціями Аслінг і Ленгенфельд на шляху Тарвіс-Ляйбах, в окрузі ц. к. дирекції залізниць державних Відлях — перестанок «Бірнбавм» для руху особового і пакуного.

— **Переписка Реданції і Адміністрації.** Впр. о. В. Лев. в Р. Лист з грінми одержали. Дякуємо.

— **Вісти з станиславської епархії.** Іменовані: о. Михайло Кобилянський з Мишкова другим мі-

стодеканом скальским і о. Александер Улянський з Лановець ординариятским комісарем в скальским деканаті. — На конкурсе з речинцем до 15. липня розписані парохії: 1) Вижиця, сучавського дек., 2) Вільшаниця, тисьменицького дек., 3) Задубрівці, сянтинського дек., 4) Цінева, коломиїського дек., 5) Петрів, жуківського дек., 6) Жабє-Слупейка, косівського дек. і 7) Ягольниця стара, чортківського дек. — Консистория віднесла ся до намісництва в справі канонічної інституції о. Константина Цісика, яко пароха в Винограді. — Канонічну інституцію одержали: оо.: Лев Калинський на Чорнолізці, Кароль Любович на Зелену, бучацького деканата, Йосиф Смеречинський на Воскресінці, коломиїського дек., Григорій Боднарук на Братківці, тисьменицького дек., і Йосиф Скалиш на Красів, устецького дек. — Введені: оо. Волод. Антонович, яко прив. сотр. в Ляхівцях, Михайло Дроздовський, яко завідатель в Задубрівцях, Михайло Дурдела, яко завід. в Вільшанівці, Ярослав Луцик, яко сотрудник з правом управи в Вороні, Володимир Смулка, новопоставл пресвитер, яко прив. сотр. в Іванівці, Леонтий Коростіль, б. катехит в Товмачі, яко сист. сотр. в Нижневі, Іван Войнаровський, яко експозит в Новосілці, Володимир Микицей, яко завідатель в Кривотулах і Лев Ольшанський, яко прив. сотр. в Говилові. — Відпустку для покріплення здоровля одержали: Орест Кисілевський з Незвиск на 8 неділі, Йосиф Березовський з Хоросткова на 3 місяці, Корнило Петровський з Переросли на 6 неділі і Лев Струтинський з Космача на 3 місяці. — О. Николай Волошинський з Далешевої увільнений від конкурсу іспита на 6 літ. Консистория віднесла ся до намісництва о. продовжене дотації для прив. сотрудника о. Волод. Пасиновича в Жабю Львці на три літа. — Правительство назначило на один рік дотацію для прив. сотрудників: в Кривенькім, Озерянах, Іванівці, Радчі, Хоросткові, Звинячі, Ляхівцях, Мельниці і Семаківцях. — Конкурси на катехитів нар. шкіл розписані з речинцем до 18 (31.) мая с. м. в містах: Коломиї, Надвінній, Городенці, Косові, Кутах, Гусятині і Копичинцях.

Посмертні оповістки.

— **О. Іполит Окуневський**, парох в Яворові, косівського повіта, батько адвоката д-ра Теофіля і лікаря маринарки та письменника д-ра Ярослава, упокоїв ся дня 23. с. м. в 69. році життя. В. с. п.!

О. Михайло Мидловський, парох-ювклят в Крехівцях, станиславської епархії, упокоїв ся дня 25. с. м. в 76. році життя, а в 50. р. свьяченьства. В. с. п.!

О. Дмитро Хоминець, сотрудник в Говилові, гусятинського деканата, упокоїв ся в 32. році життя, а в 6. р. свьяченьства. В. с. п.!

— **Еміліян Кордасевич**, емерит. проф. гімназії помер в Самборі в 50. році життя. В. с. п.!

— **Іван Володислав Ковальський**, учитель школи ім. св. Елисавети у Львові, упокоїв ся дня 27. с. м. в 22. році життя. В. с. п.!

— **Іван Титар**, емер. судовий офіціал, помер в Самборі дня 17. с. м. в 46. році життя. В. с. п.!

Йосиф Карачевський, емер. капітан, упокоїв ся у Львові дня 25. с. м. в 75. році життя. В. с. п.!

— **Вікторія з Качковских Бачинська**, вдова по приходнику в Козлові, упокоїла ся 22. с. м. в Ляшкові, в 65. році життя. В. і. п.!

Телеграми.

Відень, 29. мая. Цісар виїде в суботу до Бруку на інспекцію війск.

Літомериці, 29. мая. Тутешного епископського секретаря кс. Альойзія Лянґера екскомуніковано в наслідок ширеня ним руху «проч з Римом».

Петербург, 29. мая. Цісар Вільгельм повертаючи з подорожи на північ прибуде дня 26. червня до Ревля і відвідає царя, а заравом пригляне ся маневрам. Побут німецького цісаря в Ревлі потреває 4 дні.

Рим, 29. мая. Селянські розрухи в Апулії змагають ся. З кількох місцевостей насіли грізні вісти про розрухи. В північній Італії кермує розрухами соціалістична ліґа селянська.

Париж, 29. мая. Рада міністрів вручила президентови Любетови димісію цілого кабінету.

— **Родимці! Памятайте на фонд будови при ватних гімназій!**

ІВАН.

Якийсь штудер. Звідки він може знати, чи я Іван, чи Гаврило?

ЯВДОХА.

Тай мені сказав, що я тут «всему голова дома».

КЛИМ.

А на мене здивував ся: Мені про вас говорили — каже — але я не вірив, що наш бойко може собі такий животик підховати, ха, ха!

ЯВДОХА

(з повагою).

Се мені не подобає ся. Але побачимо, кого те він приведе з собою. До того часу аби ми бодай пообідали (кличе в сторону левади). Ану но, дівчатка, гей! Кидайте роботу та ходіть обідати! (до хати). Настю, а де ти там ховавсь ся! Край хліба для челяди.

Сцена XI.

ТІ-Ж, НАСТЯ, ДІВЧАТА.

(Клим засідає на приспу, Іван ставить лавки, Настя застелює, ставить миски, ложки).

ЯВДОХА

(до Кліма).

О, до миски ти перший.

КЛИМ.

За те до сварки остатній.

ЯВДОХА.

Ти коби лише з миски та до губи.

КЛИМ.

До губи гріх не йде, а з губи. Коби ти більше їла, а меньше говорила, то би чорти в пеклі герців не справляли.

(Дівчата вбігають зі сміхом на сцену).

ГАФКА.

О, ой, ой! Я мусіла нині цілий день між ними хлопця удавати! Агі на вас!

АНИЦЯ.

А якже-ж гребсти без парубка — кучать ся

ГАФКА.

А ту хочьби тобі на лік одного. От біда наша!

АНИЦЯ

(з позирцем на Івана).

Та є ніби то один, але з него пожитку нема.

ГАФКА.

Він боїть ся дівчат, аби не урекли его, бо рони Боже!

АНИЦЯ.

Чи то він з любви, чи зі злоби став такий дикий?

ГАФКА.

З великої пихи! Деж пак, пан капраль? Ади, небоженьку, вже кучерини віростають — будеш знов такий сам бойко, як другі.

ЯВДОХА.

Що ви причепили ся парубка, як ті ластівки до сокола. От, сідайте ліпше до обіду.

ГАФКА.

Нехай ще простигає, тіточко, а ми дівчатка засьпіваймо тимчасом. (Сідають до обіду; співають):

Чорні очи як терен,

Колиж ми ся поберем?

— Поберем ся в неділю,

Маю в Бозі надію.

Деж ти мене заведеш,

Коли хати не маєш?

— Заведу тя в чужую,

Заким свою збудую.

Будуй хату з лободи,

До чужої не веди,

В своїй хаті зацвите

Добрим щастем нам житє.

Сцена XII.

ТІ-Ж, ГАНЯК, ГАНЯКОВА, ЯРИНА, ПАРАЦЯ, ХЛОПЦІ.

ГАНЯК.

Дай Боже добре полуднувати!

ВСІ.

Дай Боже, дякуєм!

ГАНЯК.

От, ми вже тут. Не чекали на мене, а самі вибрались сюди — я їх здивав під горою.

ЯВДОХА.

Просимо до хати!

ГАНЯКОВА.

Веселенько у вас тепер, газдине.

ЯВДОХА.

От, як в сінокосі, при роботі. Але ту вже коло хати кінчимо нині та підемо в полонину. Коло хати буде вже спокійно.

ГАНЯКОВА.

Нічого. Погодимо ся, аби і як. Через ті два місяці, що будем сусідувати, може не навкучимо ся собі. Мої діти не вміють робити жадних збитків.

ЯВДОХА.

Ей, молоді панічі, то потребують побігати, побавити ся. У нас широко, є куди і попустовати. (Ганякова з Явдохою ідуть до хати).

Сцена XIII.

ЯРИНА

(до Гафки).

Се дуже гарна пісня, що ви її співали.

ГАФКА.

От, наша хлопська — звичайна.

ЯРИНА.

А хто єї тебе навчив? Чи у вашім селі знає єї кождий?

ГАФКА.

А хтож би не знав! Пісні кождий змалку переймає без жадної науки.

ЯРИНА.

Переспівавш мені докладно сю пісню, бо я хотіла би також навчити ся єї.

ВИСОКИМ Ц. К. НАМІСНИЦТВОМ КОНЦЕСІОНОВАНЕ

БЮРО ПОДОРОЖИ і СПЕДИЦІЙНЕ

СОФІЇ БЕСЯДЕЦКОЇ, ОСЬВЕНЦІМ, ДВОРЕЦЬ

продає
білети залізничні
окружні

корабельні карти
I-шої і
II-гої класи

як також карти межипокладові для переселенців до Америки.

★ Ціни найнижчі. ★

★ Виміна грошей. ★

Проспекти даром і оплатно. (11-26)

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна.
Найславніша програма!
від 16. до 31. мая 1902.

При співучасті військової музики 30. п. п.

- 1) Увертура (Реклямограф).
- 2) Les Blavots, французський дует ексцентричний.
- 3) Miss Ada, містичний гльобус на високій лівій спіральній.
- 4) Trio Decaruso, ексцентричні волоцюги.
- 5) Trio Braatz, на ливві.
- 6) Орхестра.
- 7) Tiily Bèbe, 14-літня дівчинка зі своїми 12 абіснських львами. Перестанок 10 минут.
- 8) Орхестра.
- 9) Mlle Marya Bollero, трансформаційна тансерка.
- 10) Riva i Dixas, ікарійські забави на живім підкладі.
- 11) Miss Arra Mozza, на ровері.
- 12) Фонокінема-театр.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В неділю і свята два представлєня. Що п'ятниці High-Life представлєне. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Автоматичні Водопроводні прилади

для високоположєних, убогих в воду господарств, огорєдів, сіл, міст, віль, дїбр і т. д. практичної, одиноко істнующої технічно, знаменитої конструкції, безнастанно доставляющої воду на кождо висоту і віддалєне, будєе перше моравске заведєне для водопроводів і помп

Ант. Кунц
к. і к. надворний доставець в Mährisch Weisskirchen.
Проспекти даром і оплатно.

2(7-24)

Всілякі КУПОНИ і вильосовані цінні папєри

виплачує без потручєня
провізії або конітів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотєчного.

Конкурс.

Просвітно-господарске товариство „Руска Бєсїда“ в Чернівцях розписує отсим конкурє на писаня для народу. Вимоги конкурєу ось-які:

- I. Зміст писань має обіймати оповіданя історичні або побутові з просвітним напрямом; загально прїступні виклади з обсягу науки, рільництва, торгєвлї і промислу.
- II. Конкурсєвий твір повинєн обіймати не бїльше як півтора аркуша друку.
- III. Надісланїй твір, оргїнальнїй або перєроблєний з чужої мови, коли будє відповідати вимогам конкурєу, ствєє власностю „Рускої Бєсїди“, котра за те платити будє від аркуша друку по 16 корєн.
- IV. Твори просять надєслати поручєним (рекомендованїм) способом до „Рускої Бєсїди“ в Чернівцях, ул. Петровича 2, на руки впорядчєка видавництва, д-ра Т. Галїна.

Чернівці, в маю 1902.

Е. Сємака,
голова.

В. Сїмович,
письмоводець.

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подїя з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністратїї „Руслана“ та в обох руських книгарнях у Львові.
Цїна примірника на велїновім папєри вноєить всєго 30 сот. (з почтєвою перєсылкою 35 сот.).

ГАФКА.
Або вам на що сєго треба? Ви-ж знаетє красші, не такі мужицькі пієні.

ЯРИНА.
Що своє, те найкрасше. А нашї народні пієні і красні і богатї, тїлько ми їх мало знаєм. Я записую всї сїпїви, де які тїлько зачула, і на долах і мїж гупцєлами, то хотїла би і ваших мати декїлька. За те, що передаш мєні отєую вашу, я навчу тєбе нїньших, рїжних. (Дївчата критакрєють з оготою).

ГАНЯК
(перєбиває з профєсорскою повагою).
А мєні приносїть гу, гу...

АНИЦЯ.
Губи? Тепєр ще тїлько є підпєньки.

ГАНЯК.
Злє, не вгадала, дївонько: Гусєниці мєні приносїть. Як котра найде яку гусєницю, най єї принєє до мєнє. (Дївчата сьмїють ся нїшком).

АНИЦЯ.
За тим не треба шукати. Сєї погани є всюди богатє (сьмїють ся).

ГАНЯК.
Алє є і рїдкі гусєниці: такі рогатї, або дуже великі, або латкастї, волохнастї — дуже, дуже рїжні є гусєниці.

АНИЦЯ
(з обридєнєм).
Йой, а хто-ж би то у руки брав. Від того можна оєлїпнути.

ГАНЯК.
Сє байка, — неправда. Розкажїть пастухам, як котрий найде таку, най завнєє в листок і мєні принєє. За кождо дам крейцар, а як дуже рїдка, то дам два крейцарї.

АНИЦЯ.
А на що вам, панє, тої погани?

ГАНЯК.
З тих гусїльниць роблять ся кукли, а з куклїв вилазять мо, мо...

АНИЦЯ
(згадує).
Мотивки?...

ГАНЯК.
Отже злє! Мо, мо, ну, котра скажє, мо...!

ГАФКА.
Молоко...

ГАНЯК.
Зовсїм злє, не уважаетє: мо, мотилї!
(всї дївчата здивувались дуже).

АНИЦЯ.
Я ще такого не видїла, аби з гусїльниць вилазєв мотєль.

ГАФКА.
Мотєль лїтає по воздухах, а гусїльниця сидить під листом...

ГАНЯК.
Ви лише знєсїть мєні гусїльницї, а за два три тижнї я вам покажу, як з гусїльницї родить ся мотєль.

Сцена XIV.
ТІ-Ж, ГАНЯКОВА, ЯВДОХА.
ГАНЯКОВА
(в дєрєях).
Ходи-ж Парацєу, несї рїчи. Чого так ховаєш ся остєрєнь?

ХЛОПЦІ.
Парацєя плачє! Мамочко: Парацєя плачє!

ІВАН
(здєрїгнув ся, пустєв лїжку).
Парацєя?

ЯВДОХА.
Парацєя називає ся? Так, як наша небога.

ГАНЯКОВА.
Таж сє сама она. Чого ти плачєш Парацєю? Привитай ся по люцьки — сєж твоєя родина.

ПАРАЦЯ
(злипає).
Я не можє... Я така шаслива, що побачила рїдну стєрєновьку, своїх рїдних...

ЯВДОХА.
Цур тєбї, пєк та осина! Таж сє наша Параска! А ти чого приплєнтала ся сюда?

ПАРАЦЯ
(цїлує єї в руку).
Не гнївайтє ся стрїбно. Я дуже затужила за рїдною хатою. Мало що не розхєрувала ся. (Иде витати ся з Климєм).

ДІВЧАТА.
(Аниця). Бо й є Парацєя! (Гафка). Ото раз несподївано!... Я була би не пізнала!... (иньтї). А бодай тєбє, як она перєбрала ся?... Цїлком по мїськомєу убрана!... (нїдчас того витаютє ся. Парацєя цїлує ся зі всїма, та сьмїє ся крїзь плач; відтак подає руку Іванови — глянувши на сєбє... Іван відвернув ся і захлипає плачєм. Всї в сьмїє! Ганяки з подивом споглядаютє по сєбї).

НАСТЯ.
А тєбї що, Іване? От, дивїть, він плачє! От сє лєгїнь — гїрш старої баби.
(Нараз і старий Клим зарєвїє з великої чєлєстї, берє Парацєю до сєбє і цїлує єї сєрдєчно кілька разїв).

ЯВДОХА.
На мавш! І старий рєвє. А то що? Чи на вас она кинула які чари, чи уроки. (Чужї сьмїють ся, домашнї сєрдятє ся, а прїїздкї завлєють спївчутє для плачущєк).

Кєнєць I акту.
(Дальше будє).